

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: ויקטור	שם משפחה: קוגנוביץ'
--------------------	------------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: קוגנוביץ'		בלועזית Koganovich
שם פרטי איתו נולדתי: ויקטור	בלועזית Viktor	מין: ז שנת לידה: 1929
עיר לידה: ואסילקוב, אוקראינה	בלועזית Vasilkov	ארץ לידה: אוקראינה
שם פרטי ושם משפחה של האב: לא ידוע	שם פרטי ושם נעורים של האם: רבקה וולפמן	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: קייב, אוקראינה	בלועזית Kiev	ארץ המגורים: אוקראינה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה) יסודי	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה) תלמיד	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: קייב באוקראינה, יישוב קטן POROVNIKOVKA, מחוז KUSTANAI קזחסטן (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו לא הייתי בגטו		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: קוסטניי קזחסטן		תאריך השחרור: 9 במאי 1945
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מתי		שנת עליה: 1990
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נא לכתוב בגוף ראשון

קוראים לי ויקטור ונולדתי ב-28 באוגוסט 1929 בעיירה קטנה ליד קייב בשם ואסילקוב. מייד אחרי הלידה עברנו לגור בעיר הבריה- קייב באוקראינה, אין לי אחים או אחיות- אני ילד יחיד. אני יודע כי מרגע הלידה ועד גיל קטן הייתי בבית יתומים ולא זוכר בדיוק כמה זמן ועם מי. אני לא מכיר את אבי כלל.

הזיכרון שלי מתחיל מהיום הראשון בו התחלתי את ביה"ס- הלכתי לכיתה א', בבי"ס המקומי מס' 35, ושם ראיתי לראשונה מרחוק את אימי. עד 1941 למדתי בבי"ס- ז"א הספקתי ללמוד 4 כיתות בבי"ס יסודי ואז התחילה המלחמה.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

כאמור ב1941 התחילה המלחמה אצלינו בקייב. אני ואימי היינו צריכים להתפנות מהעיר ולנדוד מזרחה, לקזחסטן. ברחנו ברכבת משא, עם קרונות שלא מיועדים לבני אדם אלא לחפצים או חיות. המסע היה מאוד ארוך ומתיש. אנשים לא שרדו את הנסיעה הארוכה בגלל הרעב, מחסור במים והצפיפות- ומתו באמצע הדרך. גם הגרמנים הפציצו את הרכבת בדרכה למזרח. אני לא זוכר איך הגענו למחוז קוסטניי, אבל אני זוכר כי גרנו בבית קטן אצל מישהי שהכניסה אותנו לביתה. אני עדיין יכול לדמיין איך היא נראת, קראו לה וורה.

המקום היה מאוד פשוט ללא חנויות, זה רחוק מהעיר. מה שכן, בערך פעם בחודש היתה מגיעה משאית עם סחורה- בגדים או כל דבר אחר ואז כל בני העיירה התקבצו סביבה וחטפו את הסחורה. בגיל 14 כבר נהגתי על טרקטורון, שקצר חיטה. אימי אספה את החיטים ושאריות מהשדה אספנו בשבילנו כדי לאכול. היה רעב, וכשהיה מזל והיו סוסים מתים- אכלנו אותם וזה היה נחשב למעדן. בתקופה הזו היה לי גם פצע ברגל עם חור עמוק מאוד.

ניסינו לטפל בדרכים שונות אבל בסוף זה החלים. בשלב מסויים במהלך המלחמה אימי הצטרפה לחיילים ועבדה בתור תופרת ומתקנת של בגדים, גם אני הצטרפתי אליה ולמדתי להחזיק מחט כמו חייט מקצועי. לקראת סוף המלחמה חזרנו לעיר קוסטייני בקזחסטן ואימי עבדה בבית התבשיל בעבודות ניקיון- וחיינו כך עד סוף המלחמה.

**אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):**

המלחמה הסתיימה ב9 למאי 1945, ומייד חזרנו לקייב באוקראינה. העיר קייב היתה הרוסה אחרי המלחמה, הייתי בן 14 בערך ולא היתה לי עבודה. אימי עבדה בתור מנקה בבי"ס, ונתנו לה חדרון קטן כמו חדר שירות לחיות בו. לאימי לא היתה השכלה ולכן תמיד עבדה בעבודות פשוטות- ניקיון או חלוקת דואר. לא היתה לי תעסוקה, הסתובבתי ליד תחנת רכבת, וראיתי שם ילדים מכינים עטורי כבוד שאפשרים לשים על מדים. אז גם אני הצטרפתי אליהם והכנתי עיטורי כבוד שונים ומכרנו אותם לחיילים שחזרו מהמלחמה- והם היו משלמים לנו בכסף, לחם או אוכל אחר וכך הסתדרנו. התגייסתי לצבא אוקראינה, הייתי בחיל הים בתור מלח ראשון במחוז מורמונסק בתור טכנאי חשמל של רכבים.

אימי חיה בחדרון קטן ללא שירותים או מים זורמים בכניסה לתיאטרון ע"ש ליסייה אוקראינה בקייב. לא היה לנו מקום אחר לחיות בו. כשהייתי חוזר מהצבא ממש התביישתי שאני גם במקום הזה, גם לפני שהייתי יוצר מהחדרון, בדקתי שאין אף אחד שעובר ליד הדלת. לקח לנו שנתיים לקבל חדר בדירה מסודרת. הכרתי את אשתי ליזה בקייב. הבאתי אותה לחדרון הקטן והיא לא נבהלה. אז ידעתי שזה זה. גם אישתי היתה עניה, והיתה לה רק שמלה אחת. היא אישה צנועה, לא מוחצנת, לא התאפרה. התחתנו ויש לנו שני ילדים, 4 נכדים ו 2 נינים. אנו חיים בשמחה וגם בצער יחד.

אחרי החתונה גרתי עם אימי ברח' טולסטוי ליד בית קולנוע "קייב". עבדתי במוסך. אחרי כמה זמן, אחותה של אשתי עברה להתגורר בקרסנודאר, וגם אנחנו קיבלנו ויזה לעבור שלם. היגרנו לקרסנודאר וגרנו שם מ-1975 עד שעלינו לישראל ב-1990. החלפנו את דירת החדר בקייב לדירת 3 חדרים בקרסנודאר. אח"כ החלפנו אותה לשתי דירות של שני חדרים וחדר. כך בני הקטן אחרי החתונה יכל להתגורר לבד. בני הגדול התחתן גם כן וחי טוב.

נא ספרי/י על חיירך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

ב-1990 עלינו לישראל. לא שהיה לנו רע בקרסנודאר, אבל כולם עלו, וגם אישתי ליזה אמרה שאולי נתחיל לאסוף מסמכים, ובסוף קיבלנו ויזה. גם אחותה של ליזה עלתה- אבל לפנינו. כשהגענו לישראל הגענו ישירות לבית של אחותה. בישראל התגוררנו בחולון, חיפה, ואז עברנו לצפת.

בני הבכור סשה מתגורר כעת בגרמניה- הוא כתב מפורסם וסופר, מופיע בטלוויזיה. נתן הרצאות וכותב כתבות בעיתונות. בני הצעיר אולג, קיבל גם הוא השכלה גבוהה בקרסנודאר, היה טכנאי רכב, בישראל הוא עובד בתור מורה מוסמך לנהיגה, עבד גם בתור נהג מונית. עלה איתנו לישראל. יש לו אישה, בת והבת השניה כבר נולדה בישראל. בצפת יש לנו דירת עמידר- שם יש לי חצר עם עצי פרי ששתלנו-אני מאוד אוהב את הבית שלי.

ראיון: רבקה זך, צפת, מרץ 2014